

Nieuwsbrief

Nr. 6, december 2013

Voorwoord

Het heeft even geduurd voor jullie weer een nieuwsbrief hebben mogen ontvangen, maar dat betekent niet dat de Wiskunde Olympiade heeft stilgelegen. Integendeel, in de tijd tussen de vorige nieuwsbrief (december 2010) en deze hebben de Nederlandse teams op de Internationale Wiskunde Olympiade maar liefst twee gouden, vier zilveren en negen bronzen medailles, en drie eervolle vermeldingen behaald. De goede rekenaar ziet al snel dat in de afgelopen drie zomers dus geen enkel teamlid met lege handen terug is gekomen. Ook bij de Benelux Mathematical Olympiad (BxMO) en de European Girls' Mathematical Olympiad (EGMO) werden mooie resultaten behaald. Dit alles is natuurlijk niet mogelijk zonder goede voorrondes en training. Over deze voorrondes, de afgelopen prijsuitreiking van de finale, de training en de afgelopen twee EGMO's lezen jullie in deze nieuwsbrief meer.

De nieuwsbrief is ook een goed medium om jullie op hoogte te stellen van activiteiten waar jullie zelf, als oud-deelnemers aan mee kunnen doen. Ten eerste is daar de reünie, waarover Jaap de Jonge vast een korte aankondiging heeft geschreven. Reserveer de datum, 20 september 2014, vast in je agenda! Ook interessant is de WOB, de Wiskunde Olympiade voor Bedrijven. In de aankondiging in deze nieuwsbrief lees je wat deze wedstrijd inhoudt en voor wie deze is bedoeld.

Veel leesplezier en wie weet tot op één van de activiteiten!

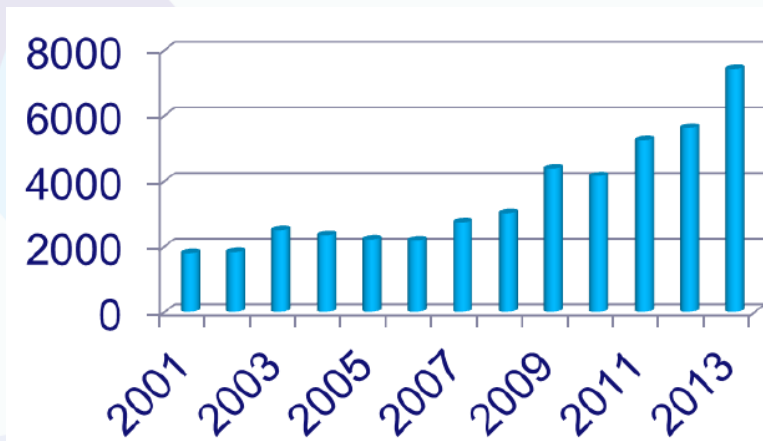
Sietske Tacoma

De Wiskunde Olympiade door de jaren heen

Het gaat goed met de Nederlandse Wiskunde Olympiade. Hadden we in 2001 nog 1798 leerlingen van 166 scholen die deelnamen aan de eerste ronde, in 2013 waren dat maar liefst 7424 leerlingen van 283 scholen. Een geweldige ontwikkeling en we hopen dat komend jaar meer dan 10.000 leerlingen de eerste ronde zullen maken.

Omdat er maar 150 leerlingen aan de finale kunnen meedoen, is er sinds enkele jaren ook een tweede ronde voor zo'n 800 leerlingen. De tweede ronde vindt plaats op twaalf verschillende universiteiten in Amsterdam (UvA en VU), Delft, Eindhoven, Groningen, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Twente en Utrecht.

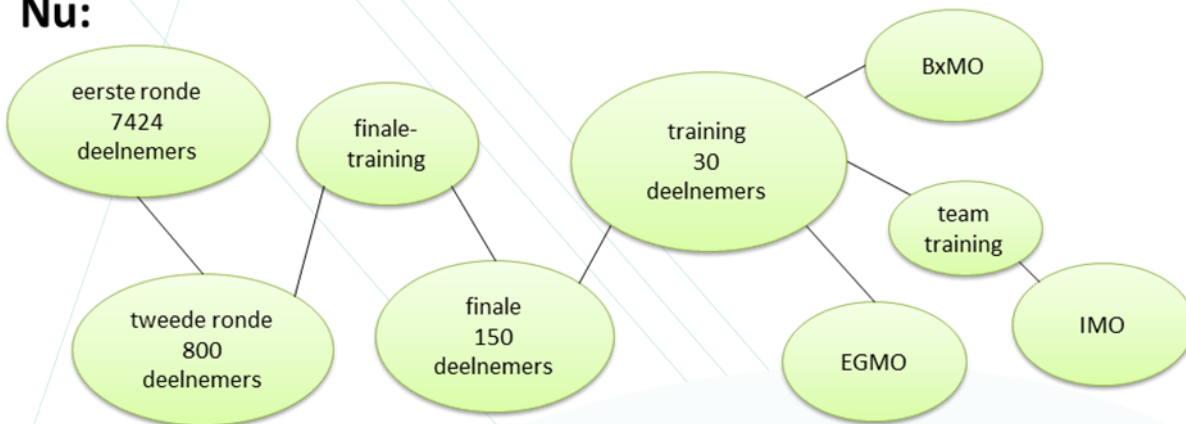
Voor de 150 leerlingen die vervolgens doorstromen naar de finale is er een finaletraining van vier middagen op diezelfde universiteiten. Na de finale worden de beste 30 deelnemers uitgenodigd voor een intensieve training van acht maanden en worden teams geselecteerd die Nederland vertegenwoordigen bij de Benelux Mathematical Olympiad (BxMO), de European Girls' Mathematical Olympiad (EGMO) en de International Mathematical Olympiad (IMO).

Tien jaar geleden:

Nu:

Sinds een aantal jaar reiken we prijzen uit in drie verschillende leeftijdscategorieën: onderbouw, 4e klas en 5e klas. Op deze manier worden onderbouwleerlingen gestimuleerd om mee te doen omdat zij minder punten nodig hebben om door te stromen naar de volgende ronde of in de prijzen te vallen. Het gevolg is dat zij eerder aan de training gaan deelnemen en dus meerdere jaren getraind worden. Het trainingsprogramma kent inmiddels meerdere niveaus waardoor elke leerling op zijn niveau uitgedaagd kan worden. Dat dit zijn vruchten afwerpt, blijkt wel uit het grote aantal medailles dat de laatste jaren wordt behaald bij de IMO. Meer over dit trainingsprogramma lees je in het volgende stuk.

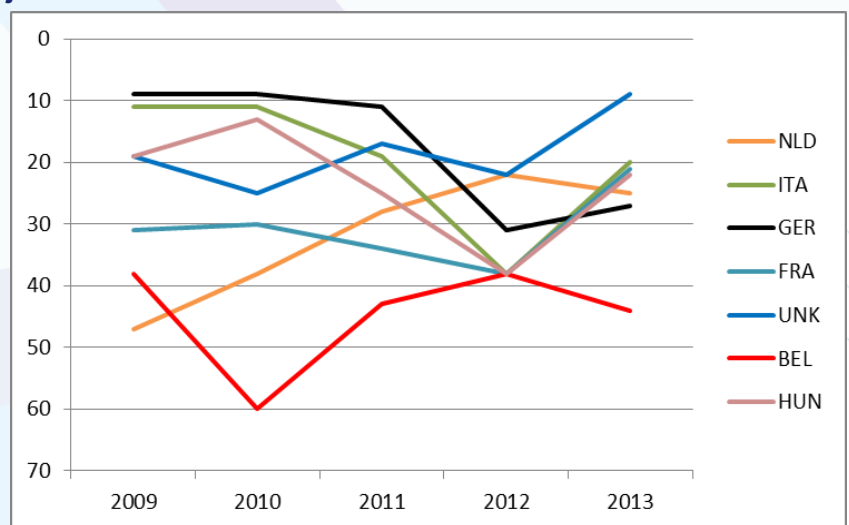
Melanie Steentjes

Training voor de internationale wedstrijden

De resultaten van Nederland bij de Internationale Wiskunde Olympiade zitten de afgelopen jaren flink in de lift. Werden er in de jaren 2003 t/m 2006 nog nauwelijks medailles binnengehaald (alleen twee bronzen in 2005), in de afgelopen vier jaar werden steeds vijf medailles per jaar gescoord, waarvan ook nog in totaal vier zilver en zelfs twee goud.

Inmiddels kan Nederland meedoen met de top van Europa. Landen als Italië, Hongarije, Duitsland en Frankrijk, die steevast veel hoger scoorden dan wij, zijn voor ons inmiddels te kloppen. De teamleider van Duitsland kwam ons deze zomer sportief feliciteren met het feit dat we Duitsland verslagen hadden, al voor het tweede achtereenvolgende jaar.

En waar wij een aantal jaar lijdzaam hebben moeten toezien hoe België steeds opnieuw hoger op de ranglijst eindigde, zijn die rollen de afgelopen paar jaar omgedraaid. Zie ook de grafiek, waarin de absolute rang van een aantal Europese landen over de afgelopen vijf jaar is uitgezet.

Een simpele verklaring voor deze verbeterde resultaten van Nederland is er niet, want er zijn ongetwijfeld allerlei factoren die een rol spelen. Feit is dat leerlingen in de trainingsgroep voor de internationale wedstrijden tegenwoordig bijna altijd meerdere jaren meedraaien. Het toegankelijker maken van de eerste ronde (meerkeuzevragen, minder voorkennis vereist), de klasafhankelijke cesuur om door te gaan naar de volgende ronde en het bestaan van de Junior Wiskunde Olympiade (inmiddels alweer zes keer gehouden) hebben ongetwijfeld eraan bijgedragen dat leerlingen op jongere leeftijd gaan deelnemen en in de trainingsgroep terecht komen.

De training is nu dan ook meer ingericht op jonge instromers. Tijdens de trainingsbijeenkomsten wordt er getraind op twee niveaus, om optimaal te kunnen aansluiten bij de leerlingen voor wie olympiadewiskunde nieuw is, terwijl tegelijkertijd de leerlingen met wat meer ervaring zich kunnen vastbijten in pittigere opgaven. Voor de opgaven die de leerlingen thuis maken, hebben we inmiddels zelfs vier series op verschillende niveaus. Halverwege het trainingsjaar vindt er een selectietoets plaats, waarna de indeling opnieuw bepaald wordt. Jonge leerlingen met veel talent en veel enthousiasme kunnen op die manier snel doorgroeien naar een hoger niveau. Deze persoonlijke aanpak is alleen mogelijk dankzij de grote groep van trainers (op dit moment acht personen) die zich hier vol overgave voor inzetten.

Daarnaast hebben we gemerkt dat wedstrijdervaring een belangrijke rol speelt. Door de Benelux Wiskunde Olympiade (BxMO) kunnen elk jaar tien leerlingen serieuze wedstrijdervaring op een lager niveau dan de IMO opdoen. In de praktijk heeft nu iedereen die aan de IMO meedoet, al één of twee keer aan de BxMO meegedaan. Sinds vorig jaar hebben we de regel ingevoerd dat leerlingen uit het IMO-team uitgesloten zijn van deelname aan de volgende BxMO, om zo nog meer jonge leerlingen een kans te kunnen geven.

Ook de aanmoedigingsprijs draagt een belangrijk steentje bij aan de goede resultaten. We hebben voor het eerst in 2007 een jong, veelbelovend talent extra meegenomen naar de IMO, om daar aan alles mee te doen behalve de daadwerkelijke wedstrijd (maar dus wel aan het buitengewoon leerzame teamtrainingskamp). Sinds 2009 doen we dit elk jaar. Het patroon dat de winnaar van de aanmoedigingsprijs het jaar daarna het IMO-team haalt én bij de IMO een medaille wint, is tot nu toe nog niet doorbroken. Afgelopen jaar waren drie van de zes IMO-teamleden een voormalig winnaar van de aanmoedigingsprijs en hetzelfde zou het komende jaar weer kunnen gebeuren. Wie weet wat daar weer voor mooie resultaten uit voortkomen: misschien deze keer zes medailles, misschien weer een gouden? Met alle trainingsdeelnemers en trainers willen we daar in elk geval wel voor gaan!

Birgit van Dalen en Quintijn Puite

Prijsuitreiking Nederlandse Wiskunde Olympiade 2013

Op vrijdag 8 november was de prijsuitreiking van de Nederlandse Wiskunde Olympiade. Staatssecretaris Dekker van onderwijs zette hier de vijftien prijswinnaars in het zonnetje. Verder nam hij deel aan een paneldiscussie over excellentie en talentontwikkeling. Wij kijken terug op een zeer feestelijke middag. Meer foto's en een filmimpressie zijn te vinden via www.wiskundeolympiade.nl.

Sietske Tacoma

European Girls' Mathematical Olympiad

Op Internationale Vrouwendag in 2011 kondigde de organisatie van de Britse Wiskunde Olympiade een nieuw initiatief aan: de European Girls' Mathematical Olympiad, afgekort EGMO. De eerste editie zou een jaar later gaan plaatsvinden, in april 2012. De Britten waren op het idee gekomen door deelname aan de Chinese meisjesolympiade, die al wat langer bestaat. Hun team was hier zo enthousiast van teruggekomen dat ze besloten om wat dichterbij huis een vergelijkbare wedstrijd op te zetten.

Zo'n nieuwe wedstrijd speciaal voor meisjes roept natuurlijk meteen ook kritische vragen op: is het niet discriminerend voor de meisjes dat ze een speciale wedstrijd nodig hebben omdat ze niet tegen de jongens op kunnen, of is het juist niet discriminerend richting de jongens dat zij niet aan deze wedstrijd mee mogen doen? Het is echter een feit dat er heel weinig meisjes deelnemen aan de IMO, ook in teams van goed geëmancipeerde landen; over de redenen daarvoor valt te discussiëren, maar de cijfers liegen nou eenmaal niet. Daarnaast is de door de Britten opgezette wedstrijd geen soft-versie-van-de-IMO-zodat-ook-meisjes-het-aankunnen. Het is een serieuze wedstrijd met heel pittige opgaven. Ik daag alle mannelijke alumni uit om hun tanden er eens in te zetten, want flauw is het zeker niet. Zie www.egmo.org.

Vanuit Nederland hebben we meegedaan aan de eerste EGMO in 2012 in Cambridge en aan de tweede EGMO in 2013 in Luxemburg. Ook in Turkije in 2014 zullen we weer van de partij zijn met een team van vier meisjes. Het samenstellen van zo'n team is wel een uitdaging, aangezien in het verleden de trainingsgroep voor de IMO meestal geen vier meisjes bevatte. Dit hebben we aangegrepen als een goede reden om voortaan de trainingsgroep (en ook het deelnemersveld bij de finale) wél uit ca. 25% meisjes te laten bestaan.

Dit heeft een heel positief effect gehad. Waar we voorheen nog wel eens hoorden dat een meisje zich niet thuisvoelde bij de finale omdat er zo weinig andere meisjes waren, is daar nu geen sprake meer van.

En ook in de trainingsgroep is de sfeer anders nu er een flink aandeel meisjes bij zit. We hopen dat dit erop de wat langere termijn voor zorgt dat meer meisjes mee willen doen aan de Wiskunde Olympiade en ook fanatieker voor een plek in een volgende ronde of in de trainingsgroep zullen gaan. Wellicht dat we op termijn dan steeds minder moeite hoeven doen om er genoeg meisjes bij te krijgen en dat misschien zelfs de EGMO zichzelf overbodig maakt.

De Nederlandse EGMO-teams van 2012 en 2013 hebben ontzettend veel plezier gehad bij deze internationale wedstrijd. Het is een feest om hieraan deel te mogen nemen en ook al is het een pittige wedstrijd, onze meisjes kunnen er prima mee uit de voeten. Het eerste jaar wisten we een bronzen medaille en twee eervolle vermeldingen binnen te slepen en het tweede jaar een zilveren medaille en een eervolle vermelding. Leuk is ook dat de medaillewinnares van 2012 en 2013, Michelle Sweering, een paar maanden na haar eerste EGMO ook het IMO-team wist te halen. In 2013 zat ze opnieuw in het IMO-team en heeft ze daar brons gehaald; als vijfdeklasser, dus in 2014 kan ze opnieuw een gooi doen naar de prijzen. Was dit haar ook gelukt zonder EGMO? Dat zullen we natuurlijk nooit weten, maar we denken dat de ervaring van de twee EGMO's een grote rol heeft gespeeld.

Birgit van Dalen

Wiskunde Olympiade voor Bedrijven

Sinds twee jaar organiseren we de Wiskunde Olympiade voor Bedrijven (WOB). Sponsors en andere bij de olympiade betrokken bedrijven en instellingen gaan hier de strijd met elkaar aan met de opgaven van de eerste ronde. Per bedrijf kunnen er tot drie medewerkers aan de WOB mee doen.

De derde WOB zal plaatsvinden bij McKinsey & Company te Amsterdam op vrijdagmiddag 24 januari 2014. We willen jullie als alumni graag ook hiervoor uitnodigen! Werk je bij een bedrijf dat mogelijk interesse heeft om een samenwerking met de Wiskunde Olympiade aan te gaan als sponsor, laat dan je collega's zien hoe leuk de Wiskunde Olympiade is door je er een middagje in onder te dompelen, en andere enthousiaste samenwerkingspartners te ontmoeten.

Mocht je hier interesse in hebben, stuur dan (s.v.p. nog voor de kerst) een mailtje naar wob@wiskundeolympiade.nl.

Wellicht tot eind januari!

Birgit van Dalen, Jaap de Jonge, Jelle Loois, Quintijn Puite

Reünie alumni Internationale Wiskunde Olympiades

Op zaterdag 20 september 2014 is er een reünie voor iedereen die Nederland heeft vertegenwoordigd tijdens een van de Internationale Wiskunde Olympiades. De reünie vindt overdag plaats in Amsterdam. Aan het begin van volgend jaar worden details over het programma bekendgemaakt en wordt de inschrijving geopend.

Jaap de Jonge

Sponsors

De Nederlandse Wiskunde Olympiade wordt georganiseerd in samenwerking met de Technische Universiteit Eindhoven, Universiteit Leiden, Transtrend en ORTEC en wordt mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van OCW, Platform Bèta Techniek, School aan Zet, Centraal Bureau voor de Statistiek, Texas Instruments, Compositio, Cito, Freudenthal Instituut, Hogeschool Utrecht, NVvW en Spinoza Fund leke Moerdijk.